

JAVASLAT

Jankovits Gyula munkássága

a Pomázi Települési Értéktárba történő felvételéhez

Készítette:

Babos Rezső

Kelt: Pomáz, 2020. május 5.

a javaslattevő aláírása:

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/**szervezet**/vállalkozás) neve, címe:

Pomáz Barátai Társaság 2013 Pomáz, Luppá Vidor utca 2.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: *Babos Rezső*

Levelezési cím: *2013 Pomáz, Luppá Vidor u. 2.*

Telefonszám: +36-(30)-950-67-73

E-mail cím: *babos@pannon-protect.eu*

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: ***Jankovits Gyula munkássága***

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása: (csak egy jelölhető)

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☐ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus	
-

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: *Pomáz*

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik:

☒ települési

a javaslattevő aláírása:

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Jankovits Gyula szobrászművész (Bp, 1865 – Pomáz, 1934) A királyi iparművészeti iskolából Mátrai, Schikédanz és Rauscher tanításával ment Münchenbe. 1888-ban a bécsi képzőművészeti akadémián elnyerte királyunk magyar ifjak számára alapított ösztöndíját s azt hat évig élvezte, mint az akadémia rendes növendéke; Helmer és Zumbusch voltak a tanárai. Életpályáján számos elismerésben részesült.

1889-ben Harcoló asszonyok tervrajzáért akadémiai aranyérmét kap. Akttanulmányaiért Neiling díjban részesül.

Libatolvaj című művéért Gundel díjban részesül.

1893-ban a Jákob viszontlátja Józsefet című domborművéért (Pomázi háza udvari homlokzatán ez látható – udvari díjat kapott).

1894-ben Vízözön (Özönvíz) című alkotásáért a bécsi képzőművészeti akadémia mesteriskola díját nyerte el.

Életének utolsó 15 évét Pomázon töltötte. Korának jelentős művésze volt, a Millenniumi Honfoglalási emlékművektől a Gellért-hegyi Szent Gellért szoborig igen sok szobrot készített. A jelenlegi határon kívüli szobraiból egyedül a pöstyéni Sisi szobra maradt fenn. Több szobrot készített a Budavári Királyi Palota Hauszmann féle felújításához.

Jankovits Gyula munkái:

1891. Libatolvaj szobor – 1938-ig a Budavári Palotában volt, jelenleg restaurálva a Budapest Történeti Múzeumban található.

1893. Jákob találkozik halottnak hitt fiával, Józseffel Egyiptomban - dombormű a pomázi ház udvar felőli homlokzatán.

1894. Vízözön - a szobor sorsa ismeretlen.

1896. Millenniumi emlékmű (Brassó, Cenk) – az emlékoszlop megsemmisült, a szobor fejét a magyar evangélikus parókián őrzik.

1896. Millenniumi emlékmű (Dévény) – az emlékmű megsemmisült.

1897. Asztrik apát bronzszobra (Pannonhalma).

1898. Szarvas Gábor két mellszobor (Budapest/Akadémia előtt, Ada) – Adáról a szobor 1918 őszén eltűnt.

1902. Salamon Ferenc mellszobor (Budapest/Akadémia előtt).

Festészet és Szobrászat allegóriája - szobrok (Budavári Palota Oroszlános kapu két oldalán lévő fülkék).

Hungária szoborcsoport – (Budavári Palota Északi szárny megszünt főkapuja felett volt) – szoborcsoport sorsa ismeretlen.

1902. Vörösmarty emlékmű pályázat szobor makett.

1902. Erzsébet királyné mellszobor (Pöstyén).

1903. Millacher féle kútpályázat – J.Gy. munkáját 400 koronával jutalmazták.

1904. Szent Gellért szobor (Budapest, Gellért hegy).

1905. Abonyi Lajos mellszobor (Abony).

1905. Zsolt (Zolta) nagyfejedelem szobra (Parlament nyugati homlokzatán).

1905. Taksony nagyfejedelem szobra (Parlament nyugati homlokzatán).

1906. Jókai Mór mellszobor (Budapest. Svábhegy).

1910. Honvéd emlékmű (Tápióbicske).

1912. Bundáskút – egy alakos pásztor szoborral (Jászberény).

a javaslattevő aláírása:

1912. Bezerédj István mellszobor vázlat (Szekszárd) – a szobrot a vázlat alapján Konrád Sándor készítette el 1941-ben.

1912. II. Rákóczi Ferenc szobor (Zombor) – 1919-ben a szobrot beolvasztották.

1923. I. Világháborús emlékmű Pomáz, Hősök tere.

1929. I. Világháborús emlékmű Budapest, Békásmegyer.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett:

Jankovits Gyula szobrászművész számos kitüntetés tulajdonosa. Életpályája országos érdeklődésre is számot tarthat. Élete utolsó 15 évében Pomázon élt és alkotott. Első világháborús emlékműve a pomázi Hősök terén áll. Modellje a pomázi tűzoltó parancsnok Freiszléder **Árpád** volt. Szép kiegyensúlyozott alkotás jól illik az életműbe. Háza és műterme a **mostani** Jankovits Gyula utcában volt. Udvari homlokzatán szereplő a nagyközönség számára szinte ismeretlen **dombormű Jákob** és halottnak hitt fia József találkozását örökíti meg. Jankovits Gyula sírja a pomázi katolikus temetőben található.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források stb.)

Források:

- *A Budavári Királyi Palota Évszázadai. Konferencia: 2000. május 30-31.*
- *Tóth Ferenc: Pomáz Történeti Forrásai*
- *Töredékek Ligeti Miklós befejezetlen memoárjából. MTA „Ars Hungarica”*
- http://www.kislexikon.hu/magyar_szobraszat.html

Bibliográfia:

- *Alkotmány, 1900. szeptember (5. évfolyam, 208-233. szám)1900-09-14 / 219. szám*
- *Alkotmány, 1901. november (6. évfolyam, 260-285. szám)1901-11-24 / 280. szám*
- *Alkotmány, 1902. augusztus (7. évfolyam, 182-207. szám)1902-08-12 / 191. szám*
- *Alkotmány, 1902. augusztus (7. évfolyam, 182-207. szám)1902-08-24 / 201. szám*
- *Alkotmány, 1903. május (8. évfolyam, 104-129. szám)1903-05-15 / 115. szám*
- *Alkotmány, 1905. május (10. évfolyam, 105-130. szám)1905-05-02 / 105. szám*
- *Az Ujság, 1909. augusztus/2 (7. évfolyam, 194-205. szám)1909-08-26 / 201. szám*
- *Az Ujság, 1910. december/1 (8. évfolyam, 285-297. szám)1910-12-13 / 295. szám*
- *Az Ujság, 1910. október/2 (8. évfolyam, 246-257. szám)1910-10-16 / 246. szám*
- *Budapesti Hírlap, 1894. december (14. évfolyam, 332-361. szám)1894-12-01 / 332. szám*
- *Budapesti Hírlap, 1894. július (14. évfolyam, 180-210. szám)1894-07-29 / 208. szám*
- *Budapesti Hírlap, 1894. október(14. évfolyam, 271-301. szám)1894-10-06 / 276. szám*
- *Budapesti Hírlap, 1896. április (16. évfolyam, 91-119. szám)1896-04-15 / 104. szám*
- *Budapesti Hírlap, 1899. augusztus (19. évfolyam, 211-241. szám)1899-08-22 / 232. szám*

a javaslattevő aláírása:

- *Budapesti Hírlap*, 1900. október (20. évfolyam, 269-298. szám) 1900-10-21 / 289. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1902. augusztus (22. évfolyam, 209-239. szám) 1902-08-11 / 219. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1902. március (22. évfolyam, 59-88. szám) 1902-03-29 / 87. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1903. október (23. évfolyam, 269-299. szám) 1903-10-02 / 270. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1906. július (26. évfolyam, 178-208. szám) 1906-07-21 / 198. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1910. december (30. évfolyam, 285-311. szám) 1910-12-14 / 296. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1911. március (31. évfolyam, 51-76. szám) 1911-03-12 / 61. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1927. február (47. évfolyam, 25-47. szám) 1927-02-25 / 45. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1929. május (49. évfolyam, 98-120. szám) 1929-05-17 / 110. szám
- *Budapesti Hírlap*, 1932. december (52. évfolyam, 270-294. szám) 1932-12-29 / 292. szám
- *Erdélyi Lapok*, 1932. október-december (1. évfolyam, 219-295. szám) 1932-12-31 / 295. szám
- **Fleischer Gyula**: Magyarok a bécsi Képzőművészeti Akadémián (1935)
- *Fővárosi Lapok* 1894. november (302-331. szám) 1894-11-23 / 324. szám
- *Fővárosi Lapok* 1896. október (270-300. szám) 1896-10-18 / 287. szám
- Halminé Bartó Anna: Ezredéves emlékművek a történelmi Magyarország hét pontján
- *Magyar Iparművészet - Művészi Ipar* 1885-1944 Művészi Ipar 5. évfolyam 1890 4-5. szám Különfélék
- *Magyar Iparművészet - Művészi Ipar* 1885-1944 Művészi Ipar 7. évfolyam 18923. szám Különfélék
- *Magyar Iparművészet - Művészi Ipar* 1885-1944 Művészi Ipar 8. évfolyam 18933-4. szám Különfélék
- *Magyar Iparművészet - Művészi Ipar* Művészi Ipar 5. évfolyam 1890 4-5. szám Különfélék
- *Magyar Iparművészet* 5. évfolyam 19024. szám Czákó Elemér : A torinói kiállítás
- *Magyarország*, 1908. május (15. évfolyam, 106-131. szám) 1908-05-10 / 113. szám
- *Magyarság*, 1929. május (10. évfolyam, 98-120. szám) 1929-05-17 / 110. szám
- *Magyarság*, 1930. október (11. évfolyam, 222-248. szám) 1930-10-18 / 237. szám
- Majovszky Pál szerk.: Magyar Művészet 9. évfolyam 1933 KISEBB CIKKEKIN MEMORIÁM Lyka Károly:
- Majovszky Pál szerk.: Magyar Művészet 9. évfolyam 1933 KISEBB CIKKEKIN MEMORIÁM Lyka Károly: Kacziány Ödön
- *Ország-Világ*, 1894 (15. évfolyam, 27-53. szám) 1894-08-05 / 32. szám
- *Ország-Világ*, 1898 (19. évfolyam, 1-26. szám) 1898-06-26 / 26. szám
- *Ország-Világ*, 1901 (22. évfolyam, 27-52. szám) 1901-11-17 / 46. szám
- *Ország-Világ*, 1902 (23. évfolyam, 1-26. szám) 1902-04-06 / 14. szám
- *Pécsi Közlöny*, 1894. október (2. évfolyam, 111-123. szám) 1894-10-14 / 116. szám
- *Pesti Hírlap*, 1904. november (26. évfolyam, 302-330. szám) 1904-11-24 / 325. szám
- *Pesti Napló*, 1899. július (50. évfolyam, 180-210. szám) 1899-07-02 / 181. szám
- *Pesti Napló*, 1902. augusztus (53. évfolyam, 209-239. szám) 1902-08-11 / 219. szám
- *Pesti Napló*, 1932. december (83. évfolyam, 270-294. szám) 1932-12-25 / 290. szám
- *Pesti Napló*, 1933. április (84. évfolyam, 74-97. szám) 1933-04-12 / 83. szám
- *Új Ember*, 1966 (22. évfolyam, 1-52. szám) 1966-01-09 / 2. szám
- *Új Ember*, 1982 (38. évfolyam, 1/1853-52/1904. szám) 1982-09-26 / 39. (1891.) szám
- *Ujság*, 1928. január (4. évfolyam, 1-25. szám) 1928-01-21 / 17. szám

a javaslattevő aláírása:

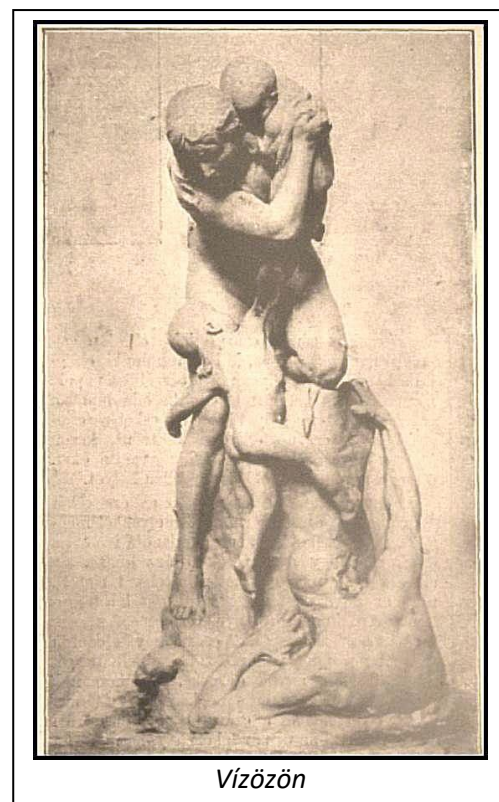
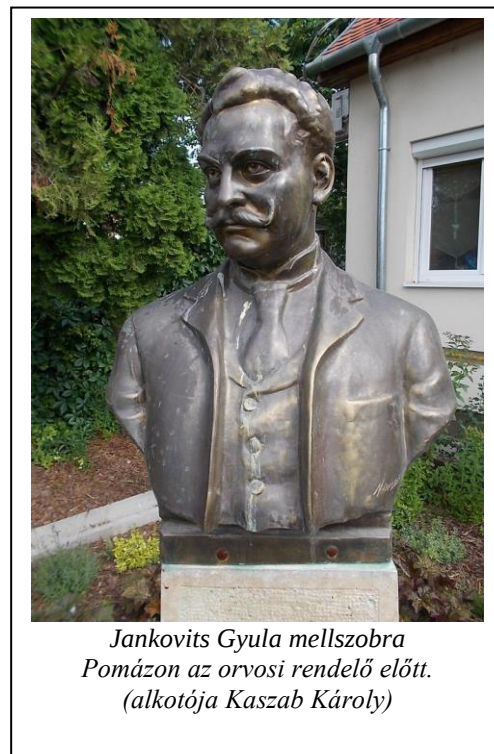
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe (ha van):

Kelt: Pomáz, 2020. május 5.

a javaslattevő aláírása:

III. KÖTELEZŐ MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Fényképek

a javaslattevő aláírása:

Pomázi I. világháborús emlékmű avatás a Hősök terén 1923

Jankovits Gyula emléktábla Pomázon a Jankovits utca elején

a javaslattevő aláírása:

2. sz. melléklet: - Hungarikum törvénynek való megfeleltetés

Jankovits Gyula művei a magyar történelem jelentős alakjait és eseményeit jelenítik meg. Művészete olyan mély hitről s hazaszeretetről tanúskodik, amely méltóvá tette őt rangos elismerésekre, országos ismertségre.

A fenti mellékleteket csatoltam:

Kelt: Pomáz, 2020. május. 5.

a javaslattevő aláírása:

3. sz. melléklet az Pomázi Települési Értéktárba való javaslattételhez:

HOZZÁJÁRULÓ NYILATKOZAT*

Alulírott hozzájárulok, hogy az általam készített és lentebb felsorolt a **Jankovits Gyula munkássága** című települési értéktárba való javaslattételhez illetve a lentebb csatolt Dokumentumokat és fényképeket a **Pomázi Települési Értéktár Bizottság**, (valamint a Pest Megyei Értéktár vagy ahhoz kapcsolódó intézmény, szervezet) korlátlanul, bármikor térítés- és díjmentesen felhasználhassa, nyilvánossá tegye a helyi értékek adminisztrációja, archiválása, dokumentálása és népszerűsítése céljából.

Kelt: Pomáz, 2020. május 5.

* A hozzájáruló nyilatkozat nem visszavonható!

Fényképek listája: képek forrása részben saját képek, részben internet.

 15_Vizozon_korr.jpg	JPG fájl	86 KB
 71_Jankovits_dombormuj.jpg	JPG fájl	169 KB
 79b_Jankovits_mellszobor_Pomáz_Kasza...	JPG fájl	107 KB
 81_Jankovits_siremek.jpg	JPG fájl	243 KB
 Jankovits_Arckep_ifjukor.jpg	JPG fájl	13 KB
 Jankovits_Gyula_(Kaszab_Károly_1990)_.K...	JPG fájl	187 KB
 Jankovits_haz.jpg	JPG fájl	145 KB
 Jankovits_sirja.jpg	JPG fájl	158 KB
 JGY_emlektablaj.jpg	JPG fájl	50 KB
 Libatolvaj_restauralt.jpg	JPG fájl	243 KB

a javaslattevő aláírása:

 4_Uhrl Ferenc_Nereidak_kutja1835.jpg	JPG fájl	47 KB
 5_Ferenczy_Istvan_Kolcsey1845.jpg	JPG fájl	70 KB
 6_Engel_Jozsef_Szechenyi1880.jpg	JPG fájl	38 KB
 7_Izso_Miklos-Csokonai_1871.jpg	JPG fájl	15 KB
 8_Vay_Paloczy_Horvath_siremlek.jpg	JPG fájl	48 KB
 9_Huszar_Adolf_Petofi1882.jpg	JPG fájl	13 KB
 10_Strobl_SzentIstvan1906.jpg	JPG fájl	32 KB
 11_ZalaGyorgy_MariaTerezia1907.jpg	JPG fájl	45 KB
 12_Fadrusz_Matyas_kiraly1902.jpg	JPG fájl	101 KB
 13_Cziraky-Csaky_berpalota.jpg	JPG fájl	48 KB
 14_Libatolvaj.jpg	JPG fájl	27 KB
 15_Vízőzon_korr.jpg	JPG fájl	86 KB
 16_Brasso_Millenumi1896.jpg	JPG fájl	81 KB
 17_Brasso_Millenumi_ledolt1913.jpg	JPG fájl	55 KB
 18_Brasso_Millenumi1864.jpg	JPG fájl	62 KB
 19_Brasso_Millenumi_ma.jpg	JPG fájl	64 KB
 20_Brasso_Millenumi__parokia.jpg	JPG fájl	40 KB
 21_Brasso_Millenumi__harcos_parokia.jpg	JPG fájl	64 KB
 22_DevenyMillenumi_1896.jpg	JPG fájl	40 KB
 23_DevenyMillenumi_1896.jpg	JPG fájl	35 KB
 24_DevenyMillenumi_1896.jpg	JPG fájl	34 KB
 25_DevenyMillenumi_1921_felrobbantot...	JPG fájl	36 KB
 26_Szt_Asztrik.jpg	JPG fájl	29 KB
 27_Szt_Asztrik.jpg	JPG fájl	23 KB
 28_Szarvas_Gabor.jpg	JPG fájl	46 KB
 29_Szarvas_Gabor_Ada.jpg	JPG fájl	68 KB
 30_Szarvas_Gabor_Ada_Almasi1972.jpg	JPG fájl	132 KB
 31_Salamon_Ferenc1902.jpg	JPG fájl	50 KB
 32_Salamon_Ferenc1902.jpg	JPG fájl	42 KB

a javaslattevő aláírása:

	32a_Salamon_Ferenc1902.jpg	JPG fájl	70 KB
	33_oroszlános_kapu.jpg	JPG fájl	80 KB
	34_Festeszeti_allegoria.jpg	JPG fájl	66 KB
	35_Festeszeti_allegoria.jpg	JPG fájl	66 KB
	36_Szobraszati_allegoria.jpg	JPG fájl	66 KB
	37_Szobraszati_allegoria.jpg	JPG fájl	80 KB
	38_Hungaria_szoborcsoport.jpg	JPG fájl	56 KB
	39_Budavari_Palota_Eszaki_szarny.jpg	JPG fájl	42 KB
	40_Hungaria_szoborcsoport_festett.jpg	JPG fájl	75 KB
	41_Libatolvaj.jpg	JPG fájl	85 KB
	47_Vorosmarty_makett1902.jpg	JPG fájl	49 KB
	48_Postyen_Sisi1902.jpg	JPG fájl	35 KB
	49_Postyen_Sisi_most.jpg	JPG fájl	38 KB
	50_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	42 KB
	51a_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	77 KB
	51b_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	11 KB
	52a_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	32 KB
	52b_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	49 KB
	53a_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	50 KB
	53b_Szt_Gellert_szoboregyuttas1904.jpg	JPG fájl	34 KB
	54_Abonyi_Lajos.jpg	JPG fájl	37 KB
	55_Abonyi_Lajos.jpg	JPG fájl	30 KB
	56_Abonyi_Lajos.jpg	JPG fájl	35 KB
	57_Parlament.jpg	JPG fájl	172 KB
	58_Parlament_szobrok.jpg	JPG fájl	64 KB
	59_Parlament_Zsolt_nagyfejedeleme1905.j...	JPG fájl	49 KB
	60_Parlament_Takony_nagyfejedeleme19...	JPG fájl	54 KB
	61_Jókai.jpg	JPG fájl	135 KB
	62_Jókai.jpg	JPG fájl	110 KB

a javaslattevő aláírása:

	63b_Tapiobicske_Honved_emlekm.jpg	JPG fájl	38 KB
	64_Tapiobicske_Honved_emlekm.jpg	JPG fájl	17 KB
	65_Tapiobicske_Honved_emlekm.jpg	JPG fájl	55 KB
	66_Jaszbereny_Bundas_kut.jpg	JPG fájl	37 KB
	66b_Jaszbereny_Bundas_kut1912.jpg	JPG fájl	54 KB
	67a_Jaszbereny_Bundas_kut1912.jpg	JPG fájl	59 KB
	67b_Jaszbereny_Bundas_kut1912.jpg	JPG fájl	48 KB
	68.jpg	JPG fájl	68 KB
	69_Zombor_Rakoczi1912.jpg	JPG fájl	52 KB
	70a_Zombor_Rakoczi1912.jpg	JPG fájl	46 KB
	70b_Zombor_Rakoczi1912.jpg	JPG fájl	34 KB
	71_Jankovits_dombormu.jpg	JPG fájl	169 KB
	72a_Pomaz_Vilaghaborus_emlekm.jpg	JPG fájl	31 KB
	72b_Pomaz_Vilaghaborus_emlekm.jpg	JPG fájl	34 KB
	73_Pomaz_Vilaghaborus_emlekm_avata...	JPG fájl	270 KB
	74_Pomaz_Vilaghaborus_emlekm.jpg	JPG fájl	96 KB
	75a_Pomaz_Vilaghaborus_emlekm.jpg	JPG fájl	63 KB
	75b_Pomaz_Vilaghaborus_emlekm.jpg	JPG fájl	36 KB
	76_Bekasmegyer_Vilaghaborus_emlekm....	JPG fájl	94 KB
	77a_Bekasmegyer_Vilaghaborus_emlekm...	JPG fájl	62 KB
	77b_Bekasmegyer_Vilaghaborus_emlekm...	JPG fájl	38 KB
	77c_Bekasmegyer_Vilaghaborus_emlekm...	JPG fájl	29 KB
	78_Jankovits_mellszobor_Pomáz.jpg	JPG fájl	236 KB
	79a_Jankovits_mellszobor_Pomáz_Kaszab...	JPG fájl	32 KB
	79b_Jankovits_mellszobor_Pomáz_Kasza...	JPG fájl	107 KB
	81_Jankovits_sirelekm.jpg	JPG fájl	243 KB
	Brasso_Milleniumi_emlekm.jpg	JPG fájl	81 KB
	Brasso_Milleniumi_emlekm_talapzat.jpg	JPG fájl	5 KB
	emlektabl.jpg	JPG fájl	85 KB

a javaslattevő aláírása:

	eszaki-fobejarat-jankovits-gyula-hungari...	JPG fájl	96 KB
	Jankovits_AbonyiLajos_szobor_keszites_k...	JPG fájl	99 KB
	Jankovits_Arckep_ifjukori.jpg	JPG fájl	13 KB
	Jankovits_Gyula_(Kaszab_Károly,_1990),_K...	JPG fájl	187 KB
	Jankovits_haz.jpg	JPG fájl	145 KB
	Jankovits_sirja.jpg	JPG fájl	158 KB
	JGY_emlektablajpg	JPG fájl	50 KB
	keplista1.jpg	JPG fájl	113 KB
	keplista2.jpg	JPG fájl	107 KB
	keplista3.jpg	JPG fájl	121 KB
	Libatolvaj_restauralt.jpg	JPG fájl	243 KB
	Nemzeti_muzeum_timpanonja1842.jpg	JPG fájl	29 KB
	Nemzeti_muzeum_timpanonja1842_koze...	JPG fájl	120 KB
	Nemzeti_muzeum_timpanonja1842_Pann...	JPG fájl	194 KB
	Szarvas_Gabor_szobor_Ada.jpg	JPG fájl	46 KB
	Zombor_Rakoczi.jpg	JPG fájl	49 KB

A képek forrása részben az internet, részben saját készítés.

a javaslattevő aláírása:

